

پیک یاری

فصلنامه شبکه یاری کودکان کار

شماره 22 / بهار 1394

شبکه یاری کودکان کار

Labor Children Assistance Network

»»»» نوروز و بهار بر همه کودکان پر تلاش کار مبارک ««««

پیام اصلی روز جهانی مبارزه با کار کودک:

"آموزش با کیفیت حق همه کودکان است."

روز جهانی مبارزه با کار کودک

22 خرداد 1394 - پارک شفق تهران

گروه تلاشگران یاری همدل (شبکه یاری کودکان کار)

پیک یاری

فصلنامه شبکه یاری کودکان کار

بهار 1394

تلفن و فکس : 021- 22892399

نشانی موقت : تهران، پاسداران، خیابان ناطق نوری، کوچه یاقوت، پلاک 8، مرکز خدمات اجتماعی منطقه 3، طبقه دوم.

کد پستی: 1947846851

وب سایت : koodakekar.ir

ایمیل : info@koodakekar.ir

زیر نظر هیئت تحریریه

طراحی و صفحه آرایی : کیانا کیازر

چاپخانه : عاج

همکاران این شماره به ترتیب حروف الفبا:

انجمن پژوهش های آموزشی پویا - انجمن توانمند سازی مهروماه - انجمن دوستداران کودک پویش انجمن حامیان کودکان کار و خیابان - مؤسسه خیریه خادمین کتیج - مرکز خدمات اجتماعی شهرداری منطقه 3 - انجمن یاری کودکان در معرض خطر

فهرست

5	سال 94، سال حمایت از کودکان بازمانده از تحصیل
6	بهار طبیعت، بهار کودکان
7	تقویم مناسبت های جهانی در سه ماهه فصل بهار
8	خلاصه فعالیت های اتاق فکر وزارت تعاون، کار و رفاه در سال 1393
10	روزی جهانی به نام کودکان خیابانی
11	بیانیه شبکه یاری به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودکان
12	روز جهانی مبارزه با کار کودک
15	اگر چشمانمان را ببندیم، حقیقت ناپدید نمی شود
20	کودکان بازمانده از تحصیل
23	پیشگیری از فرار کودکان از خانه
28	قناری ها تنها با مرگ رها می شوند
29	سیستان و بلوچستان؛ دیاری که فراموش شده
32	کار کودک، بهره کشی اقتصادی
34	سلام به تو که کتاب مرا نمی خوانی
36	خلاصه فعالیت های شبکه یاری در سه ماهه اول سال 1394

سال 94، سال "حمایت از کودکان بازمانده از تحصیل"

گروه تلاشگران(شبکه یاری کودکان کار)، سال 1394 را سال بازگشت کودکان بازمانده از تحصیل به چرخه ی آموزش اعلام می دارد و از وزارت آموزش و پرورش، سایر نهادهای دولتی مرتبط، سازمان های عضو شبکه یاری، فعالان حقوق کودک و دوستداران کودک درخواست می کند با همکاری و مشارکت فعال خود، این کودکان را در دستیابی به حق آموزش و پرورش یاری رسانند.

به امید آن که هیچ کودکی در هیچ سرزمینی از تحصیل باز نماند زیرا که بازماندن از تحصیل، بازماندن از زندگی شایسته است.

هیئت مدیره شبکه یاری کودکان کار (گروه تلاشگران)

فروردین 1394

بهار طبیعت ، بهار کودکان

فاطمه قاسم زاده -انجمن پویا

آگاهی راه گشای زندگی انسانی است.

با آغاز فصل بهار متعهد شویم کودکان کار و بازمانده از تحصیل را یاری رسانیم تا با استفاده از روشهای خلاق که با شرایط زندگی واقعی آنان هم آهنگ است، از حق آموزش برخوردار شوند.

وضعیت کودکان کار و بازمانده از تحصیل را بررسی کنیم؛ دلایل محرومیت آنان را از آموزش بشناسیم و با استفاده از توانایی انعطاف پذیری و خلاقیت راه های تازه و متنوعی را برای آموزش کودکان شناسایی کنیم و به مرحله ی اجرا در آوریم. رفتن به مدرسه، حق همه ی کودکان است اما تنها راه برخورداری کودکان از آموزش نیست. راه های دیگری نیز وجود دارد که نیازمند شناخت و تجربه است. آموزش کودکان کار در مراکز حمایتی این کودکان، یکی از این راهکار هاست که سالهاست تداوم و درستی خود را در عمل نشان داده است. راه های دیگری نیز وجود دارد که نیازمند کشف و تجربه است .

با هم به جستجوی این راهها برویم و کودکان بازمانده از تحصیل را از حق آموزش که لازمه زندگی انسانی است، برخوردار سازیم و بهار طبیعت را با بهار کودکان پیوند دهیم.

بهار با کوله باری از گل و سبزه، زیبایی و طراوت، شادابی و سرسبزی فرا رسیده است و طبیعت زیبا و مهربان، آغوش گرم و گسترده خود را بی دریغ، به روی همه ی ساکنان سرزمین ما، بی هیچ تفاوت و تبعیضی گشوده است تا ما را از آرامش و شادی سرشار سازد و فرصتی باشد که ما نیز مهربانی و یکسان نگری را از طبیعت بیاموزیم و در زندگی فردی و اجتماعی خود به کار بندیم.

بهار فصل رویش و شکوفایی طبیعت است؛ چه زیباست که این ویژگی های ناب طبیعت را راهنمای خود در کار با کودکان قرار دهیم و به رشد و شکوفایی آنان بیندیشیم و عمل کنیم. کودکانی که ارزشمند ترین سرمایه های انسانی هر کشورند.

بخشی از این کودکان به دلیل فقر و محرومیت، اجباراً به کار می پردازند و از کار اصلی خود که آموزش است، باز می مانند. محرومیت از آموزش به رشد و شکوفایی آنان آسیب می رساند و آنان را از دست یابی به زندگی شایسته باز می دارد. هم چنان که طبیعت، بدون نور و هوا پژمرده می شود و زیبایی و طراوت خود را از دست می دهد .

آموزش با کیفیت به رشد فردی و توسعه اجتماعی کمک می کند. دانش، کلید آگاهی و

تقویم مناسبت های جهانی در سه ماهه فصل بهار

روز جهانی...	خورشیدی	میلادی
آب	2 فروردین	22 مارس
هواشناسی	3 فروردین	23 مارس
اطلاع رسانی در مورد "اوتیسم"	13 فروردین	2 آوریل
کتاب کودک	14 فروردین	3 آوریل
"بهداشت" با تأکید بر "سلامت تغذیه"	18 فروردین	7 آوریل
کودکان خیابانی	23 فروردین	12 آوریل
کار و کارگر	11 اردیبهشت	1 مه
آزادی مطبوعات	13 اردیبهشت	3 مه
داوطلب ماما	15 اردیبهشت	5 مه
کودکان بی سرپرست - ایدز	17 اردیبهشت	7 مه
صلیب سرخ (هلال احمر)	18 اردیبهشت	8 مه
خانواده	15 اردیبهشت	15 مه
موزه و میراث فرهنگی	28 اردیبهشت	18 مه
تنوع زیستی	1 خرداد	22 مه
"بدون دخانیات" با پیام "نه به دخانیات"	10 خرداد	31 مه
والدین	11 خرداد	1 ژوئن
"محیط زیست" با پیام "همه ما یک سیاره داریم"	15 خرداد	5 ژوئن
مبارزه با کار کودکان	22 خرداد	12 ژوئن
بیابان زدایی	27 خرداد	17 ژوئن
پناهندگان	30 خرداد	20 ژوئن
یوگا	31 خرداد	21 ژوئن

خلاصه فعالیت های اتاق فکر وزارت تعاون، کار و رفاه در سال 1393

گزارش از محمد لطفی آذر

- 1- تدوین آیین نامه حمایت اجتماعی از کودکان کار و خیابان
- 2- تدوین دستورالعمل بند 13 ماده 26
- 3- تدوین پیش نویس سند سیاستی برای کودکان کار و خیابان
- 4- تدوین برنامه یک ساله اتاق فکر
- 5- برگزاری نشست (اولین) با مدیر کل آسیبهای اجتماعی آموزش و پرورش
- 6- برگزاری نشست با مسئولین اورژانس کشور
- 7- برگزاری نشست با معاونت محترم رفاه وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی
- 8- دریافت بسته ی حمایتی آموزشی
- 9- تشکیل اتاق فکر استانی
- 10- ارائه طرح حمایت از آموزش کودکان بازمانده از تحصیل و تهیه پیش نویس دستورالعمل با جلسه مشترک با سمن ها در وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی
- 11- ارائه طرح شناسنامه برای کودکان مرز نشین
- 12- همکاری با مرکز یاسر و بازدید مستمر توسط فعالین مردم نهاد
- 13- شرکت در نشست های تدوین برنامه توسعه ی ششم و ارائه پیشنهادات
- 14- شرکت در بازدید از مراکز استان ها در ارتباط با اتاق فکر

16- برگزاری جلسات در بهزیستی به همراه سرکار خانم دکتر وامقی

17- شرکت در نشست های ستاد مبارزه با مواد مخدر

18- شرکت در نشست های آسیب های شبکه های اجتماعی

19- ارتباط فعال رسانه ای (رادیو -روزنامه) به منظور قرار گرفتن مسئله کودکان کار و خیابان در تیتراژ خبرها

20- پیگیری و کمک برای ثبت NGO در رشت ، کرمان ، سمنان ، سیستان و

21- جلسه با آموزش و پرورش جهت ثبت نام مهاجرین در مدارس

22- موافقت جهت کمک هزینه خرید کتاب درسی (15 میلیون تومان)

همچنین دو دستور از دستورات شورای عالی رفاه با پیشنهاد اتاق انجام شد :

طرح حمایت از تحصیل کودکان بازمانده از تحصیل و طرح تعیین تکلیف کودکان فاقد شناسنامه ایرانی و مشکوک التابین. پیشنهاد این دو طرح ارائه شد و خوشبختانه هر دو به تصویب رسید. اولین جلسه شورای عالی رفاه بعد از 8 سال تشکیل شد و طرح بازماندگان از تحصیل اولین موضوع مورد بررسی و مصوبشان بود.(متن مصوبه در روزنامه جمهوری اسلامی)

روزی جهانی به نام کودکان خیابانی

فاطمه قاسم زاده انجمن پویا

زنان و کودکان محرومی نیز در جمع آن ها هستند که هر بیننده ای را متأثر می سازند و هزاران سؤال در ذهن هر انسان متعهدی ایجاد می شود که این خیل پریشان چرا و چگونه به این وضعیت دچار شده اند؟ چه کسانی مسئول این وضعیت اند؟ چه افرادی پاسخگوی زندگی اسف بار این خیل زنان، مردان و به ویژه کودکان هستند؟ کدام شرایط و ساختارهای اجتماعی این وضعیت دردناک را ایجاد کرده است؟ دولت چه نقشی در ایجاد و چه وظایفی در کاهش این آسیب دارد؟ مشارکت های مردمی چه جایگاهی در از بین بردن این پدیده ی شوم دارد؟

روز جهانی کودکان خیابانی فرصتی برای اندیشیدن به این سؤالات و جستجوی پاسخ آنهاست. زمانی برای افزایش آگاهی و مسئولیت پذیری نسبت به این گروه محروم جامعه است که متأسفانه به دلایل گوناگون در حال افزایش است.

حضور حدود دوازده هزار کارتن خواب و بی خانمان زن و مرد و کودک در تهران فاجعه ای است که نباید به سادگی از کنار آن گذشت.

امسال در کنار روزهای متعددی که از طرف نهادهای بین المللی به نام ها و مناسبت های مختلف اختصاص داشت، روز 23 فروردین(12 آوریل) به نام روز جهانی کودکان خیابانی اعلام شد. کودکان خیابانی همان گونه که از نامشان پیداست کودکانی هستند که به تنهایی یا همراه با خانواده ی خود، در خیابان زندگی می کنند؛ البته اگر این نوع گذران عمر را بتوان زندگی نامید.

این افراد در واقع همان کارتن خواب ها هستند که از داشتن سرپناه که از حقوق اولیه انسانهاست محرومند و جز آسمان دور که گاه با برف و باران نامهربان می شود، سقفی بر بالای سر خود ندارند. همه ما با این افراد در جامعه خود برخورد داشته ایم. تمام زندگی شان، اگر تنها باشند، در کیسه ای در دستهای ناتوانشان خلاصه می شود که همیشه با خود به همراه دارند و یا گاهی آن را در لابلای شاخه های درخت پارکی که شب ها در آن جا می خوابند، پنهان می کنند و اگر خانواده باشند وسایل مختصری دور و بر خود دارند. کارتن خواب ها فقط افراد بزرگسال نیستند؛

بیانیه شبکه یاری به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودکان

22 خرداد 1394 - 12 ژوئن 2015

12 ژوئن (22 خرداد)، روزی است که قرار است، مردم در تمام جهان به کار کودکان "نه" بگویند، اما اکنون، علیرغم گذشت 11 سال از نام گذاری این روز توسط کنفرانس جهانی کار در شهر فلورانس، جهان ما با این هدف، فاصله دارد. جامعه ی مدنی و فعالین اجتماعی در سراسر جهان، که به هیچ عنوان کار کودکان را قابل توجه و تحمل نمی دانند، سال ها فعالیت های اثر بخشی را برای ممانعت از بهره کشی ها و حذف مصادیق پر خطر کار کودکان آغاز نموده اند و امروز که ما در اینجا ایستاده ایم، برخی کشورها، تجربه های موفقی از مقابله با گسترش و افزایش کار کودکان داشته اند. امروز فرصتی است مناسب تا فعالان مقابله با کار کودکان، در کنار حذف کار کودکان به عنوان خواسته ای بر حق و اصلی خود که الهام بخش کلیه اقدامات آنهاست، با در نظر گرفتن شرایط فعلی جامعه، مطالبات عملی خود را به عنوان مقدماتی جهت زمینه سازی برای محو کار کودکان مطرح سازند و یک صدا خواستار پوشاندن جامه عمل به آن ها توسط افراد و مسئولان ذی ربط باشند:

- 1- لازم الاجرا ساختن قانون کنوانسیون ممنوعیت و اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک (از زباله گردی و جمع آوری ضایعات تا بهره کشی هایی به مراتب بدتر و پر آسیب تر) و توصیه نامه مکمل آن مصوب آبان 1380 و تعبیه و تقویت ضمانت های اجرایی این قانون
 - 2- اجرای آیین نامه حمایت اجتماعی از کودکان کار.
 - 3- جدیت در حذف کارهای پر خطر برای کودکان براساس مقاوله نامه شماره ی 182 سازمان جهانی کار که جمهوری اسلامی ایران آن را پذیرفته است.
 - 4- تصویب هر چه سریع تر و اجرای لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان که با وجود برخی اشکالات و کاستی ها در مجموع به بخش هایی از نیازهای حمایتی کودکان پاسخ می دهد.
 - 5- ثبت نام بی قید و شرط و پیگیری وضعیت کودکان بازمانده از تحصیل که در حوزه جغرافیایی کشور ما زندگی می کنند.
 - 6- ایجاد و تقویت چتر حمایت های اجتماعی، با هدف بی نیاز سازی خانواده های کودکان کار به درآمد این کودکان.
 - 7- بازنگری مصوبه هیئت وزیران مبنی بر معافیت کارگاه های کمتر از ده نفر از شمول قانونی وزارت رفاه، تعاون و کار.
 - 8- توجه به سیاستهای کنترل جمعیتی در خانواده های مولد کودکان کار.
 - 9- بازنگری در نحوه ی برخورد با کودکان مجبور به کار در خیابان (برخوردهایی اعم از جمع آوری و دستگیری) و تدوین دستورالعملی مبتنی بر اصول صحیح مددکاری جهت هرگونه ارتباط با هدف کمک به کودکان توسط دستگاههای ذیربط.
 - 10- ایجاد تسهیلات قانونی و مالی از طرف مسئولین ذیربط، برای تاسیس مکانهایی ثابت، قابل اعتماد و در دسترس برای کودکان در معرض آسیب، با در نظر گرفتن تعداد بالای کودکان کار و محدودیت امکانات موجود.
 - 11- بهداشت و درمان رایگان برای کودکان، به ویژه کودکان کار و لغو وجوه ورودی مراکز درمانی برای ایشان
 - 12- نظارت بر رسانه های جمعی جهت ترویج نگاه احترام آمیز به کودکان کار به عنوان انسانهایی که حقوقشان مورد تعرض واقع گردیده است و پرهیز از ایجاد شائبه مبنی بر تعلق این کودکان به باندهای قاچاق و فساد و فحشا.
- لازم به ذکر است که واقعیت کودکان کار، ناشی از اقتصاد بیمار و باز تولید فقر و تبعاتی چون اعتیاد و دیگر آسیب های اجتماعی است؛ لذا تحقق آرمان محو کار کودک و حتی کاهش آن به اصلاح ساختارهای اقتصادی اجتماعی و مشارکت همگانی نیاز دارد.

روز جهانی مبارزه با کار کودک

شهین حسینی - شبکه یاری کودکان کار

مراسم امسال روز جهانی مبارزه با کار کودک 22 خرداد 12 (ژوئن)، در 5 روز متوالی 20 الی 24 خرداد طبق دستورالعملی با عنوان کمپین اطلاع رسانی - اجتماعی روز مقابله با کار کودک در همکاری مشترک بین انجمن های عضو گروه تلاشگران (شبکه یاری کودکان کار) و شهرداری تهران برگزار شد که جا دارد همین جا از سرکار خانم "بنی هاشمی" مدیر عامل انجمن حمایت از کودکان کار برای تهیه و تدوین این دستورالعمل سپاسگزاری کنیم. کمیته اجرایی برگزاری کمپین با شرکت انجمن های عضو شبکه تشکیل شد و به منظور هرچه دقیق تر پیش بردن امور تقسیم کار صورت گرفت.

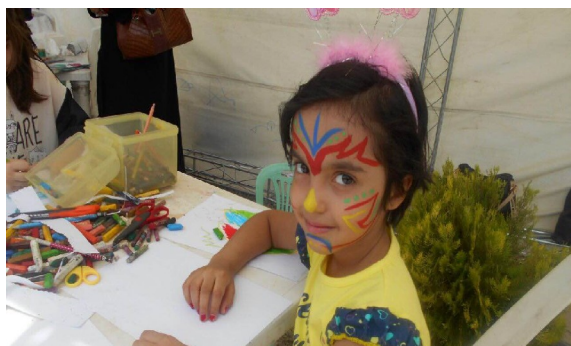
حوزه کودکان کار، پدیده نابهنجار کار کودک و لزوم توجه نهاد های دولتی به این مهم و ... را داشتند.

پنج شنبه 21 خرداد ایستگاه های ثابت اطلاع رسانی از ساعت 10 الی 22 در چهارده بوستان از مناطق مختلف شهر تهران با حضور مسئولان و مددکاران انجمن ها برپا شد که با پخش بروشور، ایجاد فضای بحث و گفت و گو، اجرای نمایش، ایستگاه های نقاشی و دیگر شیوه های ابتکاری

چهارشنبه 20 خرداد کاروان دوستدار کودک از جنوب به شمال خیابان ولی عصر با حضور مددکاران انجمن ها از 7 صبح حرکت خود را آغاز و در ایستگاه های تعیین شده توقف کرده و با پخش بروشور های تهیه شده درباره اطلاعات انجمن ها و هم چنین بروشور "با کودکان کار مهربان باشیم"، سعی در توضیح اهداف انجمن های فعال در

در این نشست موانع حقوقی مقابله با کار کودک که شامل کمبود قوانین مناسب، نارسایی قوانین موجود، مشکلات اجرایی و تصویب قوانین جدید مدافع حقوق کودک با حضور آقای "مقارہ عابد" کارشناس ارشد مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک، سرکار خانم "اشرفی" مدیر عامل انجمن حامی، سرکار خانم "نادی" عضو و مشاور حقوقی انجمن حمایت از حقوق کودک، آقای "لطفی" عضو و مشاور حقوقی جمعیت دفاع از کودکان کار و خیابان بررسی شد، هم چنین در میز گرد اجتماعی موانع اجتماعی لغو کار کودکان که شامل: محرومیت از تحصیل، بهداشت، سلامت و حمایت های اجتماعی لازم می باشد با حضور آقایان: دکتر "کردونی" از وزارت کار، تعاون و

محورهای اصلی فعالیت های انجمن خود را که ارائه راه کارهای مختلف کاهش کار کودک، ممنوعیت اشتغال کودک در مشاغل پر خطر مثل زباله گردی و تلاش برای محو کار کودک به عنوان هدف اصلی، آشنا کردن کودکان با حقوق خود، فعالیت های آموزشی و مددکاری، حرفه آموزی و... به مخاطبان خود توضیح می دادند.

جمعه 22 خرداد مراسم "روز بدون کار برای کودکان" در ورزشگاه شهید هرنندی با حضور حدود سه هزار کودک تحت پوشش انجمن های فعال در حوزه کودکان کار از مناطق مختلف تهران برگزار شد.

شنبه 23 خرداد کاروان دوستداران کودک از غرب به شرق، میدان آزادی تا ترمینال شرق، حرکت کرد و در ایستگاه های مختلف توقف نمود. مددکاران و مسئولان انجمن ها با حضور خود در این کاروان به ارتباط گیری و اطلاع رسانی به مردم پرداختند.

یکشنبه 24 خرداد نشست تخصصی "بررسی موانع حذف کار کودک و راه کارها" از ساعت 9 الی 14 در تالار ایوان شمس برگزار شد.

رفاه اجتماعی، دکتر "زارعی" از سازمان بهزیستی، دکتر "هوشیار" از سازمان رفاه و خدمات اجتماعی شهرداری تهران، "مهدی حسن زاده اصفهانی" از معاونت آموزش ابتدایی و خانم ها: "طاهره پژوهش" عضو هیئت مدیره انجمن حمایت از حقوق کودک، "میترا امام" از کانون کوشا، "زهرا رحیمی" مدیر عامل جمعیت امام علی، "شری نجفی" مدیر عامل انجمن یاری کودکان در معرض خطر مورد بحث و گفت و گو قرار گرفت.

بخش دوم ماده 2 پیمان نامه حقوق کودک:

"کشورهای عضو متعهد می شوند حمایت و مراقبتی که برای رفاه کودک ضروری است را با توجه به حقوق و تکالیف والدین، سرپرستان قانونی، یا دیگر اشخاصی که قانوناً مسئول کودک هستند، تضمین نمایند و در این راستا کلیه اقدامات قانونی و اجرایی لازم را به عمل خواهند آورد."

اگر چشمانمان را ببندیم، حقیقت ناپدید نمی شود

گزارش روز جهانی مبارزه با کار کودک از انجمن دوستدار کودک پویش

کودکان و خانواده ها قرار گرفت. اجرای بازی های فکری را نیز، مؤسسه فرهنگی فکرانه (تولید کننده بازی های فکری-آموزشی) بر عهده داشت. این مؤسسه محصولات خود را به صورت داوطلبانه برای بازی در اختیار کودکان قرار دادند و هم چنین بخشی از این محصولات به نفع انجمن دوستداران کودک پویش به فروش رسید.

نکته جالب توجه اینکه، علاوه بر خانواده ها و کودکانشان، عده زیادی از کودکان کار نیز که در فضای پارک رفت و آمد داشتند، از این برنامه ها استقبال نمودند؛ تا جایی که همه برنامه های صبح، بنا به تقاضای مخاطبان تا آخرین ساعات روز ادامه یافتند.

مجری برنامه برای نزدیک تر کردن مخاطبین با احساسات کودکان کار از شرایط کاری

انجمن دوستداران کودک پویش، به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار اجباری کودکان (12 ژوئن)، برنامه ویژه ای با همکاری معاونت اجتماعی فرهنگی شهرداری منطقه 6 تهران، در پارک لاله برگزار نمود. این برنامه روز پنجشنبه 21 خرداد از ساعت 10 صبح الی 9 شب در میدان اصلی پارک لاله تهران برگزار شد.

انجمن دوستداران کودک پویش در این مراسم، برنامه های ویژه ای را در دو نوبت صبح و عصر برگزار نمود.

برنامه ی ویژه ی صبح، شامل "نقاشی کودکان" (بر روی پارچه و کاغذ، با مداد رنگی، گواش، رنگ مایع)، "آشپزی با کودکان" و "بازی های فکری برای کودکان" بود. بخش نقاشی برنامه توسط سرکار خانم نسرين عظیمی، مربی نقاشی خلاق کودکان اجرا گردید.

سرکار خانم مهتاب مطلق برنامه "آشپزی با کودکان" را به صورت داوطلبانه و به نفع انجمن پویش اجرا نمودند. این دو برنامه به خاطر نوآوری در ایده و خلاقیت در اجرا، مورد استقبال گسترده

خود، بخش هایی از نوشته های کودکان محمود آباد را قرائت کرد.

در ادامه، برنامه "تئاتر شورایی" با حضور هنرمندان کانون گامک (کانون گسترش آموزش به مربی و کودک) اجرا گردید. در این برنامه موقعیت هایی با عنوان "مجسمه" به نمایش درآمد و از حضار خواسته شد تا برداشت خود را پیرامون آن موقعیت، بیان کنند و مجری نمایش خانم بهشاد حسینی فرد، نظرات افراد را در تأیید یا تقابل با یکدیگر به بحث گذاشت.

بخش پایانی این مراسم، نشست تخصصی همراه با پرسش و پاسخ درباره "مسئله کودکان کار و مسئولیت اجتماعی ما" بود. این نشست با

حضور خانم دکتر قاسم زاده، رئیس هیئت مدیره شبکه یاری کودکان کار و انجمن پویا و تنی چند از مددکاران و فعالان اجتماعی حوزه ی کودکان کار برگزار گردید. شرکت کنندگان در این نشست، آقای محسن علایی، عضو هیئت مدیره انجمن دوستداران کودک پویش، آقای رئوف چالش، سرپرست مددکاران خانه کودک شوش، آقای مجید بیخيله، مدیر خانه فرهنگ محمود آباد

برنامه های ویژه ی عصر، برای گفت و شنود با مردم درباره کودکان کار با کارگاه "فلسفه ورزشی" آغاز شد. این کارگاه با محوریت موضوع "کار کودکان" و با طرح سؤالاتی از جمله "کودک کار چیست؟" توسط آقای وحید محمدی پای اندر ، مربی "فلسفه برای کودکان"، برگزار گردید. در این کارگاه از شرکت کنندگان خواسته شد تا برای سوال طرح شده، پاسخی ارائه کنند. تا زمینه ای برای عمیق تر اندیشیدن درباره وضعیت کودکان کار ایجاد گردد. جالب توجه اینکه کودکان حاضر در این کارگاه نسبت به افراد بزرگسال، همکاری و مشارکت فعال تری داشتند.

در ادامه نشست در بخش پرسش و پاسخ
مباحثی به شرح زیر مطرح گردید:

- آیا عدم بکارگیری کودکان باعث بدتر شدن شرایط
او و فقیرتر شدنش نمی شود؟

- وظیفه ما در مواجهه با کودکان کار چیست؟
- عدم توسعه پایدار در جامعه باعث گسترش فقر و
پدیده کودکان کار شده است.

- دولت، محله‌های پایین شهر (مثلاً دروازه غار) را با
وجود همه آسیب‌هایش رها کرده.

- حتی در آمریکا هم حدود شش میلیون کودک در
مزارع بکار مشغولند و در واقع سرمایه داری از کار
کودکان استفاده می کند.

- چرا دولت کودکان کار را جمع آوری نمی کند و
در پرورشگاه‌ها نگهداری و آموزش نمی دهد؟

- لزوم ارائه خدمات آموزشی و پرورشی و حمایت از
کودکان در مدارس و توسط آموزش و پرورش به
منظور جلوگیری از خروج کودکان از چرخه ی

و سرکار خانم زینب آژیراک، مددکار انجمن پویش
بودند. سخنران این نشست سرکار خانم دکتر قاسم
زاده، در صحبت های خود به بررسی جنبه های
متفاوت و موقعیت‌های ناآشنای کار کودکان اشاره و
بیان داشتند که کار کودک به دستفروشی در تقاطع
ها محدود نمی شود. کودک در اماکنی که از نظرها
مخفی شده، به مراتب در معرض آسیب های
بیشتری قرار دارد. شناخت عموم مردم نسبت به
"کودک کار" معطوف به ظواهر این مسئله است و
معمولاً جنبه های متعدد آن از نظرها دور می ماند.

ایشان با تأکید بر نقش تأثیرگذار حضور مردم در
فعالیت های داوطلبانه متذکر شدند که همکاری
دولت و مردم می تواند چاره ساز این مسئله باشد.
دکتر قاسم زاده با اشاره به این موضوع که دولت
نمی تواند به تنهایی چاره ای راهبردی برای این
مسئله ارائه دهد، اضافه نمودند: "این نوع تفکر
(انتظار صرف از دولت برای حل مسئله کودکان
کار)، در واقع بی‌مسئولیتی شخصی ما در قبال
اجتماع را نشان می دهد.

است که از نظر سازمان جهانی کار، جزء زیان‌بارترین مشاغل، برای کودکان است.

- مسئولیت اصلی مقابله با کار کودکان و حذف آن و بسترسازی برای ایجاد محیطی امن و سالم برای رشد کودکان با دولت‌هاست.

- مبارزه با کار کودکان و حذف آن به عنوان آرمان اصلی در یک فرایند تدریجی در حال پیگیری است که با حذف مشاغل زیان‌آور و دشوار برای کودکان در حال پیگیری است.

- سیاست‌های اقتصادی سرمایه‌داری و لیبرالیستی و اصالت بازار و عدم توجه به وظیفه دولت‌ها در ایجاد رفاه عمومی از عوامل مهم ایجاد پدیده کار کودک است.

- اصلی‌ترین روش برای برخورد با کودکان کار، احترام و محبت است. شعار مؤسسه پویش "کودک کار، کودک من" سعی دارد افراد و جامعه را به این مسئله حساس کرده و مردم را به پذیرش مسئولیت برای بهبود شرایط این کودکان تشویق کند.

تحصیل.

اهم آگاهی بخشی‌های مدعوین نشست برای حضار عبارت بود از:

- کودک به هر فرد زیر ۱۸ سال گفته می‌شود.

- دلیل لزوم لغو کار کودک: کار کودک باعث لطمه زدن به فرایند رشد صحیح و سالم کودک می‌شود و از آنجا که کودکان اصلی‌ترین سرمایه هر جامعه هستند باید شرایطی برای رشد و پرورش آنها فراهم کرد.

- کودکان کار در هر محیطی که کار کنند آسیب می‌بینند، چه در کارگاه‌ها، چه در خیابان، چه در خانه.

- کار خانگی کودکان استثمار مضاعف کودکان است.

- کودکان کار فقط کودکانی که سر چهارراه و در خیابان‌ها هستند نیستند، تعداد زیادی از کودکان در کارگاه‌های غیرقانونی و در خانه‌ها مشغول به

- اصلی ترین نیازهای کودکان کار: آموزش، بهداشت و امنیت می باشد.

- مسئولیت افراد عادی: اگر روزی کارآفرین شدیم، از استثمار کودکان در کار، امتناع کنیم.

- ایجاد شغل مولد و سالم برای خانواده کودک و حمایت هدفمند برای ایجاد محیطی امن و آرام در خانواده مهمترین راه حل کمک به کودکان کار است.

- پدیده کودک کار از ما دور نیست و ما همه می توانستیم در این شرایط قرار بگیریم پس نباید با آن به عنوان یک مسئله دور و خارجی و تابو برخورد کنیم.

- تلاش برای تحریم محصولاتی که با کار کودکان تولید می شد (در هند) و تعطیلی این مشاغل باعث کشیده شدن این کودکان به بازار تن فروشی شد. پس باید همراه با مبارزه با استثمار کودکان و تحریم آن زمینه ایجاد یک رفاه حداقلی و حمایت هدفمند از کودکان را هم فراهم کرد.

- مراکز شبانه روزی، آسیبهای زیادی بر کودکان می گذارد و بهترین محیط برای نگهداری، رشد و پرورش کودکان خانه و خانواده است.

همزمان با برگزاری نشست، نمایشگاهی از نقاشی ها و نوشته های کودکان تحت حمایت انجمن پویش، که عموماً در کوره های آجرپزی محمودآباد مشغول به کارند، برای عموم به نمایش در آمد.

همچنین مجموعه ای از آثار مکتوب و صوتی در زمینه آسیب های مربوط به کودکان و نوجوانان نیز در دسترس بازدید کنندگان قرار گرفت. این آثار، مجموعه ای است از مقالات برتر و آثار پژوهشی آقای رضا ببری، پژوهشگر و مددکار حوزه آسیب های کودکان کار. آقای رضا ببری، مدیر "کلینیک مددکاری اجتماعی مهرآذر"، با هدف آگاه سازی، آموزش و توانمند سازی مردم، این مجموعه را در اختیار انجمن پویش قرار دادند تا بطور رایگان در دسترس علاقه مندان قرار بگیرد.

علاوه بر برنامه فوق انجمن دوستداران کودک پویش به این مناسبت دو اردوی تفریحی در روزهای دوشنبه 25 و چهارشنبه 27 خرداد در پارک های آزادگان و سرخه حصار تهران برگزار نمود.

کودکان بازمانده از تحصیل

فاطمه قاسم زاده - روان شناس کودک از انجمن پویا

-آموزش مهمترین راه پیشگیری از آسیب های اجتماعی است که زندگی فردی و اجتماعی کودکان و امنیت و سلامت اجتماعی جامعه را به مخاطره می اندازد.

با توجه به این ضرورت ها، در منابع ملی و بین المللی به آموزش کودکان و نوجوانان تأکید شده است:

- در اصل سی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اگر چه آموزش، در هیچ مقطعی اجباری نیست اما تا پایان متوسطه رایگان اعلام شده و دولت موظف به اجرای آن گردیده است.

- در بند 22 بخشنامه وزارت آموزش و پرورش مصوب 1366 آموزش تا پایان راهنمایی (متوسطه اول) اجباری اعلام شده و مقرر گردیده والدینی که به این قانون عمل نکنند، به عنوان مجرم به مراجع ذیصلاح معرفی می شوند.

- در پیمان نامه حقوق کودک (ماده 28) که جمهوری اسلامی ایران آن را به صورت مشروط پذیرفته است؛ بر آموزش کودکان به عنوان یک حق که از طرف دولت ها باید به رسمیت شناخته شود،

کودکان بازمانده از تحصیل کودکانی هستند که در سنین کودکی و نوجوانی به دلایل گوناگون یا هرگز به مدرسه نرفته اند و یا در مقاطع مختلف تحصیلی (ابتدایی، متوسطه اول و دوم) از تحصیل بازمانده اند.

برنامه ریزی برای آموزش این کودکان به دلایل زیر ضرورت دارد:

- آموزش یکی از حقوق اساسی کودکان است که در رشد همه جانبه ی آنان نقش مؤثری دارد و راه را برای دستیابی به سایر حقوق باز می کند.

- کودکی مهمترین دوران رشد و یادگیری و پایه ی توانمندی های فردی کودکان در این سالهای حساس پی ریزی می شود.

- آموزش در دوران کودکی، کارایی و توانمندی آنان را در پی دارد.

- کودکان اصلی ترین سرمایه های انسانی هر کشورند و بهره مندی آنان از آموزش در دوران کودکی، توانمندی آنان و توسعه ی اجتماعی جامعه را در پی دارد.

تأکید شده است.

کلینیک های بهزیستی و سایر سازمان ها می باشد.

- از آنجا که کیفیت آموزش در ایجاد انگیزه برای ادامه ی تحصیل کودکان نقش اساسی دارد، در پیمان نامه حقوق کودک به آموزش با کیفیت با هدف رشد همه جانبه ی کودکان تأکید شده است (ماده 29 پیمان نامه)

- در اهداف توسعه هزاره سازمان ملل متحد، 192 دولت از جمله جمهوری اسلامی ایران تعهد کرده اند که تا سال 2015 همه ی کودکان از آموزش ابتدایی برخوردار شوند. چند ماهی بیشتر به پایان 2015 باقی نمانده اما این تعهد در کشور ما تحقق نیافته است.

بدنبال این تعهد، کشورهای متعهد به ویژه کشورهای منطقه ی خاورمیانه و شمال آفریقا که ایران نیز جزء این منطقه محسوب می شود؛ با همکاری یونسف، طرح هایی را تدوین و اجرا کردند و گزارش فعالیت های خود را ارائه دادند. مصر، سودان، عمان، الجزایر، مراکش، یمن (عدن)، سوریه، بحرین، تونس، عراق، فلسطین، امارات متحده عربی، قطر، کویت و لبنان از جمله این کشورها هستند.

جمهوری اسلامی ایران در آخرین سال تعهد خود در سال 2015، به این کمپین منطقه ای پیوست و وزارت تعاون، کار و رفاه، طرح کودکان بازمانده از تحصیل را تدوین کرد و اینک در مرحله اجرایی آن با همکاری سازمان های غیر دولتی،

بدیهی است اجرای درست این طرح نیازمند پیش زمینه هایی است که باید فراهم شود که مهمترین آنها به شرح زیر است:

- تهیه آمار کودکان بازمانده از تحصیل در سراسر کشور به تفکیک سن، جنس، مقطع تحصیلی و تحلیل آنها.

- تعیین و تحلیل دلایل بازماندگی از تحصیل کودکان
این دلایل در سطح جهانی به صورت کلی مشخص است و شامل دلایل زیر است:

- دلایل اقتصادی (فقر، بیکاری و ...)
- دلایل اجتماعی (مهاجرت، بحران های اجتماعی و طبیعی، اعتیاد و ...)
- دلایل فرهنگی (ناآگاهی، تبعیض، بی سواد و ...)
- دلایل خانوادگی (گسستن خانواده ها)
- دلایل زیستی - فردی (بیماری، معلولیت، نداشتن انگیزه و ...)

تأثیر هر یک از این عوامل در هر جامعه ای متفاوت است که نیاز به تحلیل آنها دارد.

-تحلیل سیاست ها و استراتژی های موجود و

اصلاح و تغییر آنها در جهت افزایش مدارس و دانش آموزان

ترک تحصیل کرده اند.

این سیاست ها و استراتژی ها نیز در هر جامعه ای با توجه به ساختارهای آن جامعه متفاوت است که باید مورد تحلیل قرار گیرد.

-تحلیل وضعیت کودکان بازمانده از تحصیل بر اساس الگوی پنج بعدی شامل ابعاد زیر است:

1- کودکانی که در دوره ی پیش از دبستان ثبت نام نکرده اند.

2- کودکانی که در دوره ی ابتدایی ثبت نام نکرده اند.

3- کودکانی که در دوره ی راهنمایی (متوسطه اول) ثبت نام نکرده اند.

4- کودکانی که در دوره ی ابتدایی ثبت نام کرده اما

5- کودکانی که در دوره ی متوسطه اول ثبت نام کرده اند اما ترک تحصیل کرده اند.

اینک ما بدون این بررسی ها و با توجه به آمارهای پراکنده و متفاوت موجود، با سال ها تأخیر، طرح کودکان بازمانده از تحصیل را آغاز کرده ایم؛ اگرچه بسیار دیر و بدون بررسی های لازم، اما همین آغاز نیز نویدبخش است و امید است با مشارکت فعال سازمان های دولتی مرتبط، سازمان های غیر دولتی و دوستداران کودک همه ی کودکان ما در سراسر کشور طعم شیرین رفتن به مدرسه و برخورداری از حق آموزش را تجربه و احساس کنند.

حقی که بهره مندی از آن به رشد همه جانبه کودکان و توسعه اجتماعی کشور کمک می کند.

ماده 28 پیمان نامه حقوق کودک:

"کشورهای عضو حق کودک را برای برخورداری از آموزش به رسمیت می شناسند و برای دستیابی به این حق، به صورت تدریجی و بر پایه ایجاد فرصت های برابر اقدامات (لازم) را مبذول خواهند داشت."

پیشگیری از فرار کودکان از خانه

بهروز معبودیان - روانشناس بالینی - کارشناس مرکز خدمات اجتماعی شهرداری منطقه 3

های با سطح اجتماعی - اقتصادی پایین صورت می گیرد. نوجوان گاهی به دلیل مشکلات حل نشده مزمن و یا گاهی بدلیل یک مشاجره از خانه فرار می کند. برای یک یا دو روز قبل از اینکه به خانه برگردد، نزد یک دوست یا برای چند روزی نزد بستگان می ماند. معمولاً افرادی که به دلیل مشکلات متعدد و حل نشده مدام از خانه فرار می کنند. به مدت بیشتری بیرون می مانند.

هیچ جوان فراری خاصی وجود ندارد. آنها از شهر ها ، روستا ها و محیط های متفاوتی می آیند بعضی از آنها به زور از خانه خارج شده اند یا به دلیل فشارهای حاصل از محیط زندگی شان، وجود یک اختلال روانی که توانایی آنها را در سازگاری با اعضای خانواده به چالش کشیده و یا دلایل متعدد دیگر از خانه فرار کرده اند. با وجود این مسائل، فهمیدن این که چه کسی هستند، یا چرا خانه یا خانواده شان را ترک می کنند، با چه چیزهایی روبرو هستند و با چه وضعیت های موجود دست و پنجه نرم خواهند کرد، بسیار مهم است. فرار از خانه برای کودکان در جامعه ما در صورتی که خانواده شان کارکرد سالم نداشته باشد

فرار کودکان از خانه یکی از آسیب های اجتماعی جامعه ما محسوب می شود، چرا که دوری از خانواده می تواند مسائل و مشکلات متعددی را برای کودکان در جامعه ایجاد کند. بسیاری از کودکان و نوجوانان با مسائلی مواجه می شوند و به نظرشان می رسد که تنها راه حل فرار از خانه می باشد. کودکانی که به فرار از خانه فکر می کنند ممکن است ندانند چگونه مسائل دشوار را حل کنند یا والدینی برای کمک نداشته باشند. متأسفانه مسائلی که کودکان امیدوارند با فرار از خانه از آنها رها شوند گاهی اوقات با مسائل دشوار زندگی در خیابانها جایگزین می شود.

باور غلط در مورد افراد فراری این است که آنها وقتی که تصمیم می گیرند خانه را ترک کنند، کاملاً در خطر نیستند. واقعیت این است که آنها غالباً به علت میزان خطری که زندگی در خیابان ها دارد در معرض آسیب های فردی - اجتماعی فراوانی قرار دارند. غالب اوقات کودکانی که اقدام به فرار از خانه می کنند خواسته یا ناخواسته به سوی سبک های زندگی کشیده می شوند که هیچ گاه تصورش را هم نمی کردند. فرارها عمدتاً در خانواده

و یا در چنین شرایطی تحت حمایت نهادها و سازمان ها قرار نگیرند، می تواند بحران ساز باشد. عدم درک نیازهای زیستی و روانی - اجتماعی کودکان و ناتوانی نهادها و سازمانهای حمایتی به افزایش آسیب های پیش روی کودکان فزونی بخشیده است. به منظور پیشگیری از آسیب پذیری کودکان و با شناختن نشانه های احتمال فرار، امکان درک فرزندندان و مداخلات لازم را می توان در جهت پیشگیری از فرار آنها فراهم نمود. برخی از نشانه های حاکی از فرار کودکان از خانه به قرار زیر می باشد :

- رفتار سرکشانه، نمره پایین آوردن، فرار از مدرسه، امتناع از رفتن به مدرسه، نقض مقررات در مدرسه و خانه، همگی نشانه هایی هستند که کودک شما دچار مشکل شده است.

- دعوا و نزاع های متعدد خانوادگی به دلیل مخالفت خانواده با دوستان، تغییر بارز در طرز لباس پوشیدن، یا بی توجهی و بی اهمیتی به مقررات خانواده در خصوص زمان حضور در خانه مثلاً تا دیر وقت در بیرون بودن و علاقه شدید به دوری از محیط خانواده.

- الگوی فرآیند رفتار نسنجیده غیرمنطقی و خشونت آمیز از نظر احساسی توسط والدین یا نوجوان که منتهی به فاصله شدید در روابط بین فردی می شود.

- تلاش در جهت ایجاد رابطه به جر و بحث، بالا رفتن صدا، قطع کردن حرف دیگران، احساسات جریحه دار شده و عدم توانایی در رسیدن به یک توافق قابل قبول منتهی می شود.

- کودک دوستانی دارد که بیشتر آنها فاقد نظارت، نافرمان، خودسر و درگیر مواد مخدر و سایر رفتارهای جامعه ستیز هستند.

- نگرانی هایی که کودک می ترسد آنها را به شما بگوید. مسائلی در مدرسه از جمله قلدری یا نمرات ضعیف، تشویش و نگرانی در مورد مسائل گروه های همسال، جهت گیری جنسی یا بارداری و مسائل اعتیاد به الکل یا مواد مخدر، مسائل غیر معمول برای دانش آموزان نیستند.

- ابراز قصد فرار از خانه که برخی از نوجوانان به طور غیرمستقیم و برخی از آنها با صراحت خانواده شان را به فرار تهدید می کنند.

- جمع کردن پول و اموال، جوانانی که قصد فرار از خانه دارند برای زندگی و ادامه بقاء نیاز به پول و منابع مالی دارند. برخی از آنها با برداشت تدریجی از حساب پس انداز خود، خودشان را برای فرار آماده می کنند، نگه داشتن کیسه یا کوله پشتی پر از لباس در کمد به این مفهوم است که منتظر فرصت برای فرار هستند.

در صورتی که فرزندان تهدید به فرار از خانه کرد، چه اقداماتی می توان انجام داد:

-نوجوانان ممکن است به دلایل متعددی تصمیم به فرار از خانه بگیرند. با این حال اغلب اوقات والدین اظهار نظر نوجوانشان در خصوص فرار از خانه را جدی نمی‌گیرند. در صورتی که کودک شما تهدید به فرار از خانه می‌کند، لحظه‌ای تأمل کنید و مسئله نهفته در پس آن را بررسی کنید. چنانچه نوجوانتان تهدید به فرار کرد، نترسید اجازه دهید تا بداند که به پلیس اطلاع می‌دهید و با هر یک از والدین دوستانش مشورت می‌کنید تا او را پیدا کنید. به او بگویید که از هیچ تلاشی برای بازگرداندن او به خانه کوتاهی نمی‌کنید و اهمیت ندارد که مقصدش کجاست.

-خطرات فرار از خانه را برای کودک شرح دهید. علیرغم اینکه اکثر نوجوانان پس از مدت کوتاهی با پای خود به خانه باز می‌گردند، با این حال عده‌ای وجود دارند که بر نمی‌گردند یا نمی‌توانند برگردند.

از گزارشات خبری مربوط به کودکان فراری به عنوان فرصتی برای آموزش اینکه فرار از خانه چه خطرات جدی در پی دارد استفاده کنید. از این نگران نباشید که ممکن است به کودکان افکاری را القاء کنید که مبدا فراموش شود.

-نظرتان را درباره فرار از خانه با او در میان بگذارید. از جملاتی مانند این استفاده کنید:

"اکثر بچه‌ها از خانه فرار نمی‌کنند اما وقتی که فرار کردند اغلب به این خاطر است که مشکل جدی در خانه دارند و کودک تصور نمی‌کند، می‌تواند با والدینش آن را در میان بگذارد. از شما می‌خواهم که بدانی که می‌توانی همیشه با من صحبت کنی و باز می‌خواهم که بدانی فرار از خانه واقعاً خطرناک است." -وقتی نوجوانی تهدید به فرار از خانه می‌کند شاید از روی کینه، خشم یا تلافی نباشد. ممکن است فرار از خانه تنها راه حلی باشد که نوجوان می‌تواند برای یک مسئله آشکار نشده بیابد. بحث و گفتگو در مورد دلایلی که یک نوجوان ممکن است تصمیم به ترک امنیت خانه بگیرد ممکن است بینشی نسبت به مراقبت صحیح و سالم از آنها ارائه دهد.

واکنش والدین به فرار کودکان از خانه

یکی از بزرگ‌ترین هراس‌هایی که ممکن است برخی از والدین تجربه کنند، موقعی پیش می‌آید که آنها متوجه می‌شوند، که کودکشان گمشده یا از خانه فرار کرده است. نحوه واکنشی که والدین، خانواده، دوستان و بستگان و پلیس نسبت به فرار کودکان نشان می‌دهند می‌تواند به حل بحران کمک کند، یا بحران دیگری را در درون خانواده ایجاد کند. فهمیدن اینکه کودکان از خانه فرار کرده است شما را هیجان زده می‌کند برخی از حالاتی که ممکن است در این شرایط تجربه کنید عبارتند از:

- ممکن است از اینکه فرزندان بدون اجازه شما خانه را ترک کرده است بسیار خشمگین شوید.

- ممکن است از اینکه دیگران فکر کنند که شما پدر و مادر خوبی نبوده‌اید احساس شرم کنید.

- ممکن است متوجه شوید که با فرزندان بر خورد مناسبی نداشته‌اید و در چنین شرایطی دچار احساس گناه شوید و خود را سرزنش کنید.

- ممکن است فکر کنید که فرزندان دچار آسیب جسمانی یا روانی شود و احساس ترس کنید.

- ممکن است فکر کنید که او الان بی پناه و سرگردان و گرسنه است و احساس غمگینی، بی ارزشی و پوچی کنید.

- ممکن است واقعه رخ داده را انکار کرده و خوشبین باشید که چنین اتفاقی نیافتاده است.

اقداماتی که بعد از فرار کودکان می‌توانید انجام دهید:

- به پلیس اطلاع دهید.

- دوستان فرزندان را از جریان با خبر کنید به آنها نشان دهید که نگران فرزندان هستید.

- با شماره تلفن 137 تماس بگیرید.

- به اورژانس های اجتماعی بهزیستی اطلاع دهید. از همسایه ها، اقوام، یا همکاران بخواهید که در صورت دیدن فرزندان فوراً به شما اطلاع دهند.

- مکان هایی که کودکان تمایل دارد در آنجا رفت و آمد کند را چک کنید.

- اگر با همسران در یک جا زندگی نمی کنید

دلیل طلاق یا متارکه) با همسران تماس بگیرید تا مشخص شود که اطلاعاتی دارد یا خیر.

- اتاق فرزندان، کمد مدرسه و میز و وسایل او را چک کنید شاید سرنخ هایی پیدا کنید (یادداشتها، نامه ها و یا ...)

- صورتحساب قبلی تلفن برای مکالمات غیرمعمول راه دور را چک کنید.

- اطلاعات ذخیره شده در کامپیوتر و دیسک ها را بررسی کنید.

- ترمینال های مسافری را چک کنید به مراکز ساماندهی کودکان در ترمینال ها که وابسته به شهرداری است اطلاع دهید.

- سعی کنید به بیمارستان ها سر بزنید.

- اگر فرزندان قبلاً فرار کرده بود به محل هایی که او بوده سر بزنید.

- چنانچه کودک شما قبلاً فرار کرده است با فردی که در طول دوره قبلی با او بوده است تماس بگیرید.

- به دیگران بگویید که کودک شما گم شده است. اجازه دهید که بدانند نگران هستید و از آنها کمک و حمایت بخواهید.

- اگر فکر می کنید کودکان دزدیده شده است با توزیع اعلامیه در سطح شهر از مردم کمک و حمایت بخواهید.

معلم یا مشاور برای هر گونه اطلاعاتی که

- ممکن است مفید باشد صحبت کنید.
- مراقب خود و سایر کودکان باشند.
- موقعیت دشواری است پس نمی توان به تنهایی از عهده آن برآید؛ از افرادی که می شناسید کمک بگیرید.
- اگر کودکان تماس گرفت و حاضر به بازگشت به خانه نبود از او بخواهید برای مراقبت از خود با شماره 123 و شماره تلفن های
- اورژانس های اجتماعی تماس بگیرد.
- حتماً برای کنترل شرایط بحرانی از روان شناسان بالینی کمک حرفه ای دریافت کنید.
- فهرست جامعی از افراد، نهادها و سازمانهایی که با آنها تماس داشته اید تهیه کنید.
- در صورت بازگشت فرزندان به افراد، نهادها و سازمانها اطلاع دهید که فرزندان به خانه بازگشته است.

ماده 13 پیمان نامه حقوق کودک:

"کودک باید حق آزادی بیان داشته باشد. حق مذکور شامل آزادی جستجو، دریافت و ارائه اطلاعات و هرگونه عقیده ای است، بدون توجه به مرزها، به طور شفاهی، کتبی، چاپ شده یا به شکل آثار هنری، و یا از طریق هر رسانه ای که کودک انتخاب کند."

قناری ها تنها با مرگ رها می شوند...

جواد آموزگار

اسیر روزهای سرد غم بود	پر از آتش، پر از شعله پر از دود
تمام آرزویش، هیچ و نابود	لباسش پاره و پایش پیاده
میان دام وحشت ، چشم آهو	گرفتار جهانی زشت و بدخو
میان میله های طاق مینو	کبوتر های پروازی ندیده
دو ساکن در خیابانهای زیبا	دوتا کودک ، دوتا انسان تنها
دوتا رؤیای نا فرجام فردا	دو بالشست پر قوی نبوده
شب کابوس خواب آلود انسان	شبی تاریک از شبهای تهران
صدای جیغ و ترمزهای نیسان	شب تنهایی و شوق رهایی
صدای جیغ ترمز، ناله و آه	کنار کوچه ، دریا و دوتا ماه
یکی پرواز تا اوج سحرگاه	شکستن های تابوت زمانه
پرستوها و کوچ آشنایی	کبوتر های پرواز جدایی
و غمگینی و درد بی صدایی	قناری های بغض بی سرانجام
ز حسرتها و درد بی نصیبی	رها شد کودک شهر غریبی
تمام سال بغض نا شکیبی	پس از این کودکی تنها تر از قبل

سیستان و بلوچستان؛ دیاری که فراموش شده

معرفی مؤسسه خیریه خادمین کتیج

بر سر آنم ، گر ز دست برآید دست به کاری زنم که غصه سر آید

کسانی هستند که از داشتنی ها سهمی ندارند؛ پدر و مادری که در مقابل خواسته های فرزندان خود شرمند می شوند، کسانی که صورت های خود را با سیلی سرخ نگه می دارند. کسانی هم هستند که اوضاع زندگیشان از این هم غم بارتر است نه سرپناهی دارند نه دست محبتی که آن ها را نوازش کند. خیلی هم، از ما دور نیستند کافی است در شلوغی این روزهای بازار اطرافت را نگاه کنی شمار زیادی از کودکانی را مشاهده می کنی که برای گذران زندگی سخت خود از سر این چهار به آن چهار راه دنبال آدم ها و ماشین ها می دوند؛ کودکانی که به جای آن که در کلاس درس باشند و آموخته هایشان را مشق کنند یا در حال بازی با هم سالان خود باشند در کنار خیابان ها پرسه می زنند و دغدغه شان این است که اجناسشان را به فروش برسانند. چه خوب می شود که اگر در روزهای شاد زندگیمان،

خوشی هایمان را با دیگران تقسیم کنیم و آن ها را نیز در این شادی سهیم کنیم؛ درد نداری هموعانمان را درک کنیم و با عملی خداپسندانه و آبرومندانه، نیازمندان و محرومان را فراموش نکنیم و لبخند و شادی را به آنان هدیه کنیم.

شهرستان فنوج و منطقه کتیج از استان سیستان و بلوچستان با شصت هزار نفر جمعیت در کل شهرستان و چهارده هزار نفر جمعیت در بخش کتیج و با دارا بودن 200 پارچه روستا از بزرگترین و محرومترین نقاط استان می باشد.

مؤسسه خیریه خادمین کتیج برای دستیابی به هدفی مقدس فعالیت خود را در این منطقه و

در سال 1386 آغاز نمود و تا کنون در این راه دشوار و طاقت فرسا هر سختی را بر خود آسان کرده تا تسکینی بر رنج و غم های بی پایان بچه های نیازمند و خانواده های آنها باشد. این خیریه فعالیت خود را با تحت پوشش قراردادن خانواده های بی سرپرست، خودسرپرست و بدسرپرست، اعطای کمک های مالی به خانواده های مددجو، اعطای وام به مددجویان جهت اشتغال و... تلاش برای ارتقای فرهنگ و بهداشت و درمان خانواده های تحت پوشش، تلاش جهت ساخت و باز سازی فضاهای آموزشی و همچنین سایر

اماکن عام المنفعه در جهت آبادانی و رفع نیاز های مردم محروم، کمک مالی به ایتم و پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان و دانش آموزان مستعد نیازمند آغاز نموده و در این هدفگذاری تلاش می گردد تا ظرفیت های نیکوکاری در جامعه گردآوری و جذب شده و در جهت توانمند سازی و آسیب زدایی گروه های هدف به کار گرفته شود تا مخاطره فضاهای پرخطر اجتماعی کاهش پیدا کرده و در نهایت منجر به افزایش سرمایه های اجتماعی و ظرفیت توانمندی های جامعه شود.

بدین منظور مؤسسه، سعی در جلب کمک های مردم انسان دوست و نیکوکار سراسر کشور نظیر: صدقات، نذورات، تبرعات نموده و با ساماندهی صحیح و مصرف درست آن در جهت رفع بخشی از مشکلات اقشار محروم و کم درآمد وسامان بخشیدن به وضع اقتصادی، بهداشتی و تحصیلی بچه های بی سرپرست و بدسرپرست در حد توان خود قدم مثبتی بردارد.

نیازمندیها و طرح هایی که در آنها مشارکت خیرین و نیکوکاران لازم به نظر می رسد اعم است از:

- حفر چاه آب و نصب پمپ جهت آب آشامیدنی در روستاهای کوچک: بسیاری از روستا ها در این دیار آب آشامیدنی بهداشتی سالم ندارند و برای تأمین آب خود از آبهای سطحی و یا از چاه بصورت انداختن سطل آب را تأمین می کنند و با گالن حمل می کنند.

- احداث درمانگاه، آزمایشگاه و تسهیلات زایمانی که برای منطقه بسیار مهم می باشد: منطقه ای که از امکانات مهم بهداشتی و درمانی محروم بوده و یا با حداقل امکانات با مشکلاتی همچون کمبود پزشک و گاهی نبود پزشک و کمبود دارو و نداشتن دارو های اساسی با مشکلات دست و پنجه نرم می کنند و برای علاج و یا زایمان 250 کیلومتر را باید طی کنند تا به شهرستانی برسند.

-احداث غسالخانه، در مناطقی که فاقد غسالخانه می باشند. در حال حاضر بسیاری از روستا ها از جمله کتیج، بیرمین، ریتک، محترم آباد و... فاقد غسالخانه می باشند.

- همیاری جهت کمک به بیماران، نیازمندان ، دانش آموزان و دانشجویانی که استطاعت مالی ندارند. بسیاری از دانش آموزان بدلیل مشکلات مالی از مقاطع ابتدایی و راهنمایی و نهایتاً ادامه تحصیل برایشان در دانشگاه مشکل می شود یا اینکه در خانواده بدلیل مشکلات مالی و یا بدسرپرستی ترک تحصیل می کنند یا اینکه فقر آنها را مجبور به کارگری می کند .

-مدارس دوکلاسه و یک کلاسه برای روستا های کتیج، دلکوک، کهن عیسی، مدوهی، فنوج -آزمایشگاه مدارس. نبودن موقعیت خوب برای تحصیل موجب ترک تحصیل در روستا ها می گردد.

-مرمت و باز سازی خوابگاه شبانه روزی کتیج -کتابخانه عمومی

- منبع آب مورد نیاز در روستاهای دلکوک، بنگر، مغان مسول و همچنین حفر چاه آب در دلکوک، بنگر و...

- سالن و زمین ورزشی: ساخت فضاهای ورزشی موجب سرگرمی و جلوگیری از اعتیاد جوانان می گردد.

- سرمایه گذاری و ایجاد اشتغال برای جوانان بیکار و منابع در آمدی برای خیریه: ایجاد اشتغال و سرمایه گذاری در این منطقه موجب توانمندی خانواده ها می گردد و رفاه مالی موجب ترقی جامعه و توانایی پرداخت هزینه های تحصیلی می گردد و حتی از رشد بیکاری و اعتیاد جلوگیری می کند.

همکاری در سایر نیازمندی های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، عمرانی و بهداشتی و همچنین حضور و بازدید شما از منطقه مایه ی افتخار و خوشحالی ما خواهد بود .

منتظریم ...

جهت کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت رسمی مؤسسه خیریه خادمین کتیج مراجعه فرمایید.

www.khademinkotij.com

info@khademin-kotij.com

کار کودک ، بهره کشی اقتصادی

شری نجفی. انجمن یاری کودکان در معرض خطر

هر لحظه خش بر می دارد و حاصل کارشان نه تنها ذره ای از دنیای کودکی شان را جلا نمی دهد بلکه اندکی از مشکلات و فقرشان نیز نمی کاهد و این چرخه کار پرخطر، بدون داشتن سواد و مهارت حرفه ای، تبدیل به عرف وقوانین زندگی شان شده و ادامه می یابد. این گونه کودکان تمام کودکی شان را در ناامنی و خطر به سر می برند و با آنها چنان بدرفتاری می شود که در نگاه های شان دیگر اثری از معصومیت طبیعی دوران کودکی نیست بلکه ترس است و سوء ظن عمیق و همیشگی کسانی که ناگزیر نخستین سالهای زندگی شان را بدون حمایت در فقر و تنگدستی زندگی کرده اند.

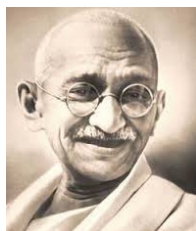
سرمایه گذاری در پیشبرد آموزش با کیفیت جذاب و رایگان، در بلند مدت می تواند یکی از راه های دست یافتنی و مؤثر در تغییر اساسی در روش های کار کودک باشد. همه کودکان جامعه ما بدون هیچ گونه تبعیض نژاد و فرهنگ باید از این حق برخوردار شوند. در انتظار برطرف کردن فقر، نباید اقدامات آموزشی را نادیده گرفت. سرانه آموزش با کیفیت باید در کشور ما از بالا ترین

بیشترین خطری که کودکان را تهدید می کند بی توجهی و غفلتی است که در حق دنیای کودکی شان روا می شود. برخورداری از حق تحصیل و آموزش خصوصاً در قرن 20 و 21 آرزو و رؤیای همه کودکان است اما چرا این آرزو برای بالغ بر 250 میلیون کودک در جهان دست نیافتنی است؟! یکی از دلایل آن رقابت سرمایه گذاران برای به دست آوردن یک بازار با نیروی کار ارزان تر است.

در کشور ما نیز هزاران کودک در حسرت درس و مدرسه برای بقاء خود به خیابان ها و کار های پرخطر رو می آورند. زخم عمیقی که در اثر کارهای پر خطر بر تن و روان کودکان به خاطر فقر و بی توجهی وارد می شود نه تنها رشد و بالندگی آن ها را در معرض خطر قرار می دهد بلکه جامعه نیز از بازخورد آسیب های کودکان درمان نخواهد بود. کودکان برای جبران غفلت هولناکی که در موردشان صورت می گیرد قربانی کار های پر خطر و طولانی مدت غیر رسمی و پنهان می شوند. تن و روح نحیف و ظریف شان در میان زباله ها و ضایعات و خیابان ها هر روز و

سرانه ها برخوردار شود؛ اما کار کودک به عنوان یک عمل هشدار دهنده باید لغو شود. برای لغو کار کودک نهضتی ملی لازم است تا راه کارهایی اساسی و ریشه ای در دستور کار قرار بگیرد. حتی اگر قوانین کار کودک را منع کنند،

با استراتژی عملی برنامه ای که از کودکان کارگر حمایت می کند در تضاد خواهد بود و با توجه به این شرایط انتخاب دیگری به جز کار کردن برای کودکان محروم و فقیر وجود نخواهد داشت !

**"دادگاهی ما فوق همه ی دادگاه های عدالت وجود دارد
و آن دادگاه وجدان است."**

گاندی

سلام به تو که کتاب مرا نمی‌خوانی

مصطفی رحماندوست

کار کنی، تا نان و آبی به خانواده‌ات برسانی."
به تو سلام می‌کنم که خانواده‌ات به خاطر
جنگ و درگیری‌هایی که هیچ ربطی به تو ندارد،
آواره‌ات کرده‌اند و حالا نه شناسنامه داری، نه
می‌دانی اهل کجایی و نه می‌فهمی که چرا به تو
اجازه نمی‌دهند مثل بچه‌های دیگر به مدرسه
بروی.

آن‌قدر اندوه کودکانه تو اندوهناکم می‌کند
که شادی آن همه بچه‌هایی را که با شعرها و
قصه‌های من کودکی می‌کنند، از یاد می‌برم.

این حق همه دخترها و پسرهاست که درس
بخوانند و بازی کنند، کتاب بخوانند و شاد باشند.
به جای همه بزرگترها از تو معذرت می‌خواهم
که به خاطر نژاد و زبان و فقر و جنگی که تو در
بودنشان نقشی نداشته‌ای، تو را از حق کودکانه
زیستنت محروم کرده‌اند.

به تو سلام می‌کنم، مخاطب گمشده‌ای که
دوستت دارم. نمی‌دانم کسی پیدا می‌شود سلام
مرا به تو برساند و حرفم را برایت بخواند یا نه.

برای من که فقط برای بچه‌ها می‌نویسم،
لحظه‌ای زیباتر از این نیست که به خوانندگان
شعرها و قصه‌هایم سلام بگویم. بارها و بارها، در
مدرسه‌ها برای بچه‌ها قصه گفته‌ام و همراه
بچه‌هایی که با شعرها و ترانه‌هایم دست می‌زنند
و پا می‌کوبند، شادی کرده‌ام.

اما همیشه، در حاشیه آن بچه‌های شاد، تو را
هم دیده‌ام. تو را که فرصت شادی و بازی در جمع
بچه‌ها را نیافته‌ای. با دیدن بچه‌های مدرسه
محلّه‌ات غمگین شده‌ای و به سرعت از کنارشان
گذشته‌ای تا فراموش کنی که کودکی و بازی و
شادی و مدرسه رفتن حق توست.

این بار می‌خواهم به تو سلام کنم.

به تو که خیلی دلت می‌خواسته به مدرسه
بروی و مهارت خواندن شعرها و قصه‌های مرا پیدا
کنی، اما بزرگترها این حق را به تو نداده‌اند.

"به تو سلام می‌کنم که تو را فقط به خاطر

این که دختر هستی به مدرسه نفرستاده‌اند."

"به تو سلام می‌کنم که فقط به این دلیل که

پسر هستی، مجبور شده‌ای به مدرسه نروی و

چشم‌هایی هست که قطره اشکی که از گوشه
چشم تو می‌افتد، می‌بیند و دست‌هایی هم هست
که مهربانانه اشک ستمی را که بزرگترها به تو
کرده‌اند، از روی گونه‌ات پاک می‌کند.

بیا با هم به این امید که فردای بچه‌ها مثل
امروز تو نباشد و هر کودکی بتواند با هر تفاوت و
وضعیتی که دارد، به مدرسه برود، بازی کند، شعر
و قصه بخواند، تلاش کنیم و شاد باشیم.

ماده 31 پیمان نامه حقوق کودک:

"کشورهای عضو، حق کودک را برای استراحت، داشتن اوقات فراغت،
پرداختن به بازی و فعالیت های تفریحی متناسب با سن کودک و مشارکت
آزادانه در زندگی فرهنگی و هنری به رسمیت می شناسند."

فعالیت های شبکه یاری در سه ماهه اول 1394

دبیر خانه شبکه یاری

الف :

سفر آقای صالحی مدیر عامل شبکه یاری به دعوت دفتر آسیب های اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به همراهی آقای دکتر کردونی به استان لرستان جهت راه اندازی اتاق فکر استانی به منظور تدوین آیین نامه حمایت های اجتماعی از کودکان کار و خیابان و مذاکره با نمایندگان استانداری، بهزیستی و سایر ارگان های مرتبط؛ هم چنین بازدید از یکی از کلینیک های بهزیستی استان مزبور (زمستان 1393)

ب:

شرکت در جلسات و نشست ها :

- 1- هیئت مدیره شبکه (23 فروردین)
- 2- جلسه ماهانه شبکه – مراسم اهداء لوح تقدیر به پشتیبانان و حامیان شبکه یاری در شهرداری، بهزیستی و دفتر آسیب های اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و اعضای فعال شبکه در سال 1393 (26 فروردین)
- 3- وزارت تعاون کار و رفاه (1 اردیبهشت)
- 4- شورای هماهنگی مرجع ملی (15 اردیبهشت)
- 5- بهزیستی استان تهران (16 اردیبهشت)
- 6- ایدز و کودکان بی سرپرست – انجمن احیای ارزشها (17 اردیبهشت)
- 7- مؤسسه رحمان (24 اردیبهشت)
- 8- آموزش و پرورش با موضوع یافتن راهکار های عملی برای آموزش کودکان کار در سالن برهان آموزش و پرورش منطقه 3 (27 اردیبهشت)
- 9- ماهیانه شبکه (30 اردیبهشت)

- 10- مرکز حامی در مورد بحران های ایران – با آقای عزت پور (31 اردیبهشت)
- 11- همایش قوه قضائیه، دادگستری و مرجع ملی (2 خرداد)
- 12- مؤسسه رحمان (4 خرداد)
- 13- مرجع ملی – کار گروه پیشگیری از کودک آزاری (10 خرداد)
- 14- مرکز خدمات – بررسی پوستر ، شعارها و ... (11 خرداد)
- 15- برگزاری جلسه با دکتر نجاتی و دکتر طباطبایی در دانشگاه علوم پزشکی تهران برای بهداشت و درمان کودکان کار (18 خرداد)
- 16- مرجع ملی – کارگروه آموزش (19 خرداد)
- 17- پارک لاله ، در میزگرد انجمن پویش به مناسبت روز مبارزه با کار کودکان (21 اردیبهشت)
- 18- پیشتازان عدالت با سخنرانی در مورد موانع سازمانهای غیر دولتی (23 اردیبهشت)
- 19- پنل شبکه به مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودکان در تالار ایوان شمس (24 اردیبهشت)
- 20- همایش بهزیستی استان در مورد کودکان کار – خیابان ظفر (26 خرداد)
- 21- شبکه مؤسسات خیریه و سازمان های غیردولتی به دعوت شبکه ابرار (26 خرداد)
- 22- شرکت در برنامه انجمن حامی در مورد کودکان مهاجر در برج میلاد (27 خرداد)
- 23- شرکت در جلسه مجتمع امام خمینی با موضوع مشارکت روان شناسان در دادگاههای کودکان (31 خرداد)
- 24- شرکت در جلسات ماهانه شورای گسترش فرهنگ صلح برای کودکان

پ:

- 1- مصاحبه با آقای کریمیان در مورد وضعیت کودکان کار افغان برای همایش دانشکده اجتماعی (29 اردیبهشت)
- عضویت در شبکه مؤسسات خیریه و سازمان های غیر دولتی (26 خرداد)
- 2- بازدید از مراکز مرکز پویش (7 خرداد)
- 3- حضور در ورزشگاه هرندی به مناسبت روز بدون کار برای کودکان به مناسبت 12 ژوئن (22 خرداد)

لیست اعضای شبکه یاری

نام مؤسسه (به ترتیب حروف الفبا)
انجمن پژوهشهای آموزشی پویا
انجمن حامیان کودکان کار و خیابان
انجمن حمایت از حقوق کودکان
انجمن حمایت از زنان و کودکان پناهنده (حامی)
انجمن حمایت از کودکان امید ایرانیان
انجمن حمایت از کودکان کار
انجمن دوستداران کودک پوش
انجمن شکوفایی استعدادهای کودکان (شکופا)
انجمن یاری کودکان در معرض خطر
بنیاد همدلان کودک
جمعیت دانشجویی امام علی (ع)
جمعیت دفاع از کودکان کار
خانه کودکان مهرنگ مهرگان (مرودشت)
کانون توسعه فرهنگی کودکان
گروه فرهنگی اجتماعی کیانا کانون حمایتی کودکان کار (کوشا)
مؤسسه اجتماعی کنشگران فرزانه (زاهدان)
مؤسسه ارتقاء کیفیت زندگی ایرانیان (ایلیا)
مؤسسه اقدام پژوهان جامعه بهتر
مؤسسه تاک سرزمین من
مؤسسه توانمند سازی آوای ماندگار دروازه غار
مؤسسه توانمندسازی زنان و کودکان مهر و ماه
مؤسسه توسعه فرهنگی اجتماعی ره آورد مادر گیل
مؤسسه حمایتی خانه مهر کودکان
مؤسسه خیریه خادمین کتیج (ایران شهر)
مؤسسه رویش نهال جوان
مؤسسه غیر انتفاعی پناه کودکان کار (قزوین)

~~بازی~~ ~~شادی~~ ~~تحصیل~~ ~~سلامت~~ کار

۲۲ خرداد روز جهانی مبارزه با کار کودک

کودکان در مدرسه ، نه در کارگاه و خیابان

کد پستی 1947846851

وبسایت koodakekar.ir

ایمیل info@koodakekar.ir